

skærpes, dels og navnlig blev det tvingende nødvendigt, at Danmark ligesom andre Lande beskyttede sig mod en ikke ønsket Indvandring. Manglerne ved Fremmedloven af 1875 i de nævnte Henseender har man søgt afhjulpet ved de omhandlede midlertidige Tillægslove.

Af Hovedpunkterne i denne midlertidige Lovgivning og dens Forhold til Loven af 1875 skal fremhæves:

1) Loven af 1875 ophævede i sin § 1 Forpligtelsen til ved Ankomsten her til Landet at være forsynet med Rejsepas, idet det dog bestemtes, at saadan Forpligtelse ved kgl. Anordning kunde paalægges Personer hjemmehørende i Stater, der krævede Pas af danske Statsborgere.

Allerede under den første Verdenskrig blev der ved kgl. Anordning Nr. 272 af 8. Maj 1917 med Hjemmel i Fremmedloven af 1875 § 1 indført Pastvang for Personer, der var hjemmehørende i Stater, som kun tilstedte danske Undersaatter Adgang, naar de var forsynede med Pas, ligesom der ved Bekendtgørelse Nr. 434 af 12. September 1917 blev indført Krav om Visum (d. v. s., at Passet skulde være paategnet Tilladelse til Indrejse).

Ved Tillægslovene er det fastsat, at det ved kgl. Anordning kan bestemmes, hvorvidt rejsende (omfattende baade Udlændinge og danske Statsborgere) skal være forsynet med Rejsepas eller andet Legitimationsdokument, hvilken Pligt siden Tillægsloven Nr. 123 af 30. Marts 1942 kan paalægges baade ved Ankomst til og Udrejse fra Landet, jfr. nu Tillægsloven Nr. 158 af 30. Marts 1946 § 1. I Henhold til denne Bestemmelse er det, jfr. kgl. Anordning Nr. 159 af 30. Marts 1946 og Bekendtgørelse Nr. 160 af s. D., fastsat, at Udlændinge er forpligtede til ved Ankomst til eller Udrejse fra Landet at legitimere sig ved Pas, ligesom det er fastsat, at Passet skal være paategnet (viseret) for Indrejse eller Udrejse. Fra Reglerne om Visumpligt var der dog i Tiden op til Udbrudet af den sidste Krig ved Overenskomst med fremmede Stater gjort saa vidtrækkende Undtagelser, at Visumpligten var bortfaldet, for langt det største Antal Udlændinge, der ankom her til Landet. Krigsudbrudet førte til, at der efterhaanden paany blev indført Visumpligt for alle Udlændinge — og efter den tyske Besættelse af Landet tillige saaledes, at der bortset fra Rejser til Tyskland ogsaa krævedes Visum til Udrejse. Siden Befrielsen er der sket visse Lempelser i disse Regler. Om Stillingen for

Tiden henvises til Bemærkningerne nedenfor til § 2.

I Forbindelse med Reglerne om Pas- og Visumpligt for Udlændinge maa her nævnes, at der under den tyske Besættelse af Landet med Hjemmel i Tillægslovene og de i Henhold hertil udfærdigede kgl. Anordninger blev indført Bestemmelser om Visumpligt for danske Statsborgere bortset fra Rejser til og fra Tyskland. Om Stillingen for Tiden henvises til Bemærkningerne til § 16.

2) Ved Tillægslov Nr. 80 af 31. Marts 1926 § 6 blev der indført Regler om Arbejdstilladelse og Opholdstilladelse, hvorefter Udlændinge, der vilde tage Arbejde her i Landet eller opholde sig her udover 3 Maaneder, skulde have særlig Tilladelse hertil.

Disse Regler, der siden er opretholdt, jfr. nu Lov Nr. 158 af 30. Marts 1946 § 6, var foranlediget af, at Visumtvangen som nævnt ved gensidige Overenskomster var blevet hævet overfor en Række Lande, ligesom man stod over for en Ophævelse af Visumtvangen mellem Danmark og Tyskland. Dette betød, at Udlændinge fra de paagældende Lande frit vilde kunne indrejse til Danmark og tage Arbejde her selv i Fag, hvor der herskede stor Arbejdsløshed, idet Fremmedloven af 1875 alene paalagde saadanne Udlændinge i et vist Omfang at være i Besiddelse af de saakaldte Opholdsbøger. En saadan Tilstand vilde selvfølgelig være uholdbar, ganske særlig, fordi de fleste fremmede Lande havde og stadig har Bestemmelser, der forbyder Udlændinge at tage Arbejde uden særlig af Myndighederne meddelt Tilladelse. Hvis derfor Danmark havde en Fremmedlovgivning, der var væsentlig mildere end de øvrige europæiske Lande, vilde det medføre, at et stort Antal Udlændinge vilde søge her til Landet for at tage Bopæl og Beskæftigelse. Medens tidligere Tillægslove har begrænset disse Regler til kun at omfatte saadanne Udlændinge, der er indrejst eller indrejser efter den 31. Marts 1926, bortfaldt denne Begrænsning ved den sidste Tillægslov Nr. 158 af 30. Marts 1946, jfr. § 6, Stk. 4. Ved Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 160 af s. D. § 7 er dog danskfødte Udlændinge, herunder danskfødte statsløse, samt finske, norske og svenske Statsborgere, der den 1. April 1926 havde og siden har haft Bopæl her i Landet, fremdeles fritaget for at søge Opholds- og Arbejdstilladelse, saa længe fast Bopæl her i Landet bevares.

3) Reglerne om Opholdsbøger i Fremmedloven af 1875 er ved Tillægslovene,